

Kdor želi, kako oznanilo v *dokladni list* natisniti in Novicam perdjati, plača za vsako *verstico* z navadnimi *srednjimi* čerkami 4 kr., če oznanilo le *enkrat* natisniti da; *dvakrat* 5 kr. *trikrat* pa 6 kr. **J. Blaznik.**

Oznanila c. k. deželnega poglavarstva.

(112.) (1)
Mi Franc Jožef prvi, po božji milosti Cesar avstrijski, Kralj ogerski, česki, lombardo-beneški, dalmatinski, hervaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; Nadvojvoda avstrijski; Velki Vojvoda krakovski; Vojvoda lotarinski, solnograški, stajarski, koroški, krajnski, bukovinski, zgornje in spodnje Silezije; Velki Knez erdeljski; Mejni Grof moravski; Pokneženi Grof habsburgski in tiroljski i. t. d. i. t. d.

Da v patentu od 4. sušca 1847. v §. 7. podeljena pravica slobodnega združevanja ne bode v škodo občnemu redu in varnosti državljanov, zapovemo za čas, dokler po §. 120 državne vstave ne bode za to reč stalne postave, po svetu našega ministerstva, kakor sledi:

Pervi del.

Od nepolitičnih društev.

§. 1.

Nepolitične društva, ktere, s svojimi denarji dobička ne iskaje, samo za znanosti, za človeško omiko in za dobrotljive namene se potegujejo, ne potrebujejo, da se napravijo, nikakiga posebnega privoljenja.

Kteri tako društvo napraviti hočejo, so vendar dolžni, poglavarstvu občine v kraju, kjer se društvo hoče narediti, in političnemu poglavarju okrožja 14 dni, pred ko društvo svoj posel počne, postave društva predložiti in jemu zastavljenje svojega poglavarstva na znanje dati.

Ravno to se ima storiti pri vsaki prenapredbi v postavah in v poglavarstvu društva.

§. 2.

Vse druge nepolitične društva, ktere dobiček išejo, ali ktere ves svoj kapital ali le nekaj kapitala z akcijami vkup spraviti hočejo, namreč društva za železne ceste in za parobrode, za narejenje in zderžanje poti po suhim in po mokrim, za banke in za posodilnice, za odškodovavnice, za oskerbnice in dohodnice, za hranilnice i. t. d. so tudi za prihodni čas podveržene dozdnim naredbam, ktere pregledati in popraviti s tem vred zapovemo.

Drugi del.

Od političnih društev.

§. 3.

Vsako politično društvo je dolžno, nar manj 14 dni, pred ko svoj posel počne, politični oblasti okrožja svoj namen, imena osnovavcov in poglavarjev pismeno na znanje dati, svojo osnovo kakor tudi svoje postave predložiti, in poznejši prenapredbe v teh rečeh 14 dni, pred ko moč zadobijo, oznaniti.

§. 4.

Vsako politično društvo mora si poglavarstvo nar manj iz petih udov zložiti, in zložitev poglavarstva in vsako spremeno v poglavarstvu oblasti oznaniti.

§. 5.

Maloletniki in ženske ne smejo biti ne udje ne deležniki političnih društev. Društvene znamenja nositi je prepovedano.

§. 6.

Politične društva, ktere so kazenskim postavam protivne, ali ktere si v kakim delu postavodavne ali izpeljavne oblasti s kakim si bodi namenam moč prilastujejo, so prepovedane in, če zdaj obstojijo, imajo nehati.

§. 7.

Oblast mora predloge, ki se osnovanja političniga društva tičejo (§. 3) pregledati, v primerleju §. 6 društvo prepovedati, sicer pa le tisto zavreči, kar je postavi protivno.

§. 8.

Če 14 dni po tem, ko se je osnovanje političniga društva na znanje dalo, od oblasti prepovedi ni, društvo svoj posel sme začeti.

§. 9.

Če tisti, ki so osnovanje društva na znanje dali, menijo, de se je jim s sklepam oblasti krivica zgodila, imajo pravico višji oblasti se pritožiti.

Ali politično društvo svojiga posla ne sme začeti, dokler rekurs ni rešen.

§. 10.

Seje političnih društev morajo biti očitne. Ta očitnost se ne sme kratiti ne naravno ne nenaravno. Ženske so od sej političnih društev tudi kakor poslušavke izključene. Seje takih društev ne smejo biti ne v državnih ne v srenjskih hramih.

§. 11.

Udam političniga društva kakor tudi poslušavcam je prepovedano z orazjem v seje priti.

§. 12.

Vsaka seja se mora saj 24 ur prej oblasti, ktera v tem kraju za občni red in varnost skerbi, in s tem vred tudi zbirališe in čas snida na znanje dati.

§. 13.

Poslancu oblasti se mora v vsaki seji političniga društva prikladen sedež po njegovi volji prihraniti. On ima pravico terjati, da se glavne reči pogovorov v protokol upišejo in da se mu na znanje da ime, stališ in prebivališe govornikov.

Protokol mora vselej za oblast odpert bili, da ga pregledati more.

§. 14.

Ako oblast zapove, da bi se društvo razišlo, ali ako poslanec oblasti zavoljo nepostavniga zaderžanja terja, da se seja sklene, so vsi udje in poprek vsi nazočni ljudje dolžni zbirališe ročno zapustiti in se raziti.

§. 15.

Političnim društvam je prepovedano druge društva poleg sebe ali pod sabo osnovati, ali z drugimi društvami po pismu ali po poslancih ali s tem se zvezati, da poglavarja drugiga političniga društva med svoje poglavarje primejo.

§. 16.

Političnim društvam je prepovedano, takiga kaj skleniti in izdati, kar bi bilo ali po zaderžaju ali po načinu sklepa protivno naredbam §. 6 te postave.

§. 17.

Ako politično društvo ene teh reči, ki so zadržane v §§. 3 in 4, oblasti na znanje ne da, ali svoje opravke začne pred dobo, napovedano v §§. 8 in 9, vsaki osnovavec in vsaki ud društva pade v kazen do sto goldinarjev srebra.

V to isto kazen padejo starešina in udje poglavarstva, ako premen v udih poglavarstva na znanje ne dajo.

§. 18.

Če politično društvo proti očitno izrečni prepovedi oblasti svoje posle počne ali na dalje opravlja, ako ravno je bilo razpušeno, more se vsaki ud z oestro zapero do šest mescov kazniti.

§. 19.

Ako se zbor po zapovedi poslanca (§. 14) ročno ne razide, se proti vsakimu, ki zapovedi slušal ni, zapera izreče, in sicer proti udam poglavarstva ostra, proti drugim udam pa lahka zapera do treh mescov. Pri obtežavajočih okoljshinah se more zraven tega društvo razpustiti.

§. 20.

Ako v primerlejih §§. 18 in 19 te postave politično društvo se brani sejo skleniti, ne maraje za ponovljeno zapoved oblasti, ali če se proti stavi služabnikom, kateri so poslani, da bi zbirališe spraznili, izpeljavna oblast ima pravico celo z oražjem zbor skleniti, pričujoče ude vjeti, pisma društva vredovno zahraniti in s popisam prigodbe kazenski oblasti predati.

§. 21.

Če se ženske ali mololetniki kakor udje v politično društvo primejo, vsaki ud poglavarstva pade v kazen do sto goldinarjev srebra.

§. 22.

Če se ženske kakor poslušavke ali če se ljudje z orožjem k seji društva pustijo, vsaki pričujoči ud poglavarstva pade v kazen do sto goldinarjev srebra.

Ženske in oboroženi ljudje, ki so nazočni pri taki seji, padejo v kazen do 20 goldinarjev srebra in se imajo taki iz seje spraviti.

§. 23.

Kdor znamenje političniga društva na sebi nosi, pade v kazen do 20 goldinarjev srebra.

§. 24.

Ako društvo svoje seje na znanje ne da, kakor veli §. 12, ali če očitnost svojih sej nenaravno krati (§. 10), ali če se brani storiti, kar je v §. 13 zapovedano, vsaki ud poglavarstva pade v kazen do 100 goldinarjev srebra.

Če se to drugokrat zgodi, se društvo tudi razpustiti more.

§. 25.

Če se društvo k skrivni seji snide, se starašina more kazniti z oestro zapero do šest mescov, in vsaki ud, ki je nazočen pri skrivni seji, z zapero do treh mescov.

Če se to drugokrat zgodi, se društvo tudi razpustiti more.

§. 26.

Če se naredbe §§. 15 in 16 te postave prestopijo, se politično društvo razpusti.

Razvun tega tisti, ki ob enem času je med poglavarji več ko eniga društva, pade v kazen do 200 goldinarjev srebra.

§. 27.

Ako politično društvo, kakor društvo, v primerleju §. 20 ali tudi drugači takiga kaj stori, kar občinske kazenske postave prepovejo, se udje dru-

štva sodijo po odločbah čez sokrivnost in deležnost, ki so v kazenskih postavah zadržane.

§. 28.

Ako kdo v seji društva z besedo ali z razdeljenjem pisem ali podob takiga kaj stori, kar občinske kazenske postave prepovejo, se bode z njim po kazenskih postavah ravnalo, in starašina, kateri takimu besede ne prepove ali jemu teh reči deliti ne brani, pade, ako ni sokrivec ali deležnik, v denarno kazen do 300 goldinarjev srebra.

§. 29.

Če kako koli nepolitično društvo mimo svojih poslov tudi za politične namene dela, in se v svoje pogovore mešati počinja, je podverženo naredbam in kazenskim odločbam za politične društva.

Tretji del.

Od shodov ljudstva.

§. 30.

Oboroženi shodi ljudstva so na vsaki način prepovedani, naj se pod nebam ali v zbirališih snidejo, ktere se zakleniti dajo.

Kdor k oboroženimu shodu ljudi zbira, pade v oestro zapero do šest mescov, in kdor je pri takim zboru pričujoč, v zapero do treh mescov.

§. 31.

Kdor ne bivši povabljen z orožjem prití, vendar pri shodu ljudstva oborožen je pričujoč, pade v kazen do 20 goldinarjev srebra. Če se jih je več k temu pogovorilo, se zapera do 14 dni more izgovoriti.

§. 32.

Kdor s kakim koli namenam shod ljudstva napraviti hoče, mora to nar manj tri dni pred snidam pismeno na znanje dati oblasti, ki tam skerbi za občni red in varnost; če tiga ne stori, pade v kazen od 50 do 500 goldinarjev srebra.

§. 33.

Ta naredba ima veljati tudi za tiste, kateri, ne samo za povabljene ljudi, napravljajo vsim pristopen shod za obhajilo, za obhod, za gostitev, za politične in socijalne pogovore ali za prošnje; ta naredba pa ne velja za shode, katerih namen so le opravila kake pô postavi dopušene vere ali pogovori za voljo kake prihodne volitve.

§. 34.

Dokler deržavni ali deželni zbor terpi, na mestu, kjer je zbran, in pet milj okrog ne sme nikakiga shoda ljudstva biti.

Kdor taki shod napravlja ali k njemu pride, pade v dvojno mero te kazni, ki je zadržana v §. 30 do 32.

§. 35.

Oblasti imajo pravico in dolžnost shode ljudstva prepovedati, če spoznajo, da je to potrebno za občni red in varnost.

Če je oblast takimu shodu zapovedala se raziti, je vsaki, kateri te zapovedi urno ne sluša, kriv po okoljshinah ali težkiga policijniga prestopka steška (§§. 51 do 56, II. del kazenske postave) ali pa hudodeljstva očitne sile, velikiga ali maliga punta (§§. 61, 62, 63, 66, 67, 70 in 71, I. del kazenske postave).

§. 36.

Prošnje in tožbe, ktere od društev ali od shodov ljudstva izhajajo, se smejo le po deputacijah iz nar več 10 udov predati.

§. 37.

Ako bi se taki prošnji ali tožbi htela večji moč pridati s tem, da bi se te deputacije z več udov zlagale, se vsaki krivec ima kazniti z zapero do eniga mesca.

§. 38.

Ako množica ljudstva, nenavadni hrup delaje ali s svojim deržanjem prete ali v vredovni hram se vtiskaje ali na kaki drugi način žugaje, po sili hoče dobiti, da bi se jeni prošnji ali tožbi privolilo, vsaki krivec pade v oestro zapero do šest mescov.

§. 39.

Ako je pa v §§. 30, 31, 34, 37, 38 zadržano djanje že v občinskih kazenskih postavah za kaznjivo spoznano, se to djanje po teh postavah soditi ima.

Šterti del.

Občinske naredbe.

§. 40.

Ako se krivec za prestopljenje te postave po občinskih kazenskih postavah ne ima pred kriminalno sodbo poklicati, preiskavanje in presojenje, s postavnimi instancijami, gre tisti oblasti, ktera ima sodbo čez težke policijske prestopke.

§. 41.

Denarne kazni, katerih obsojenec ni plačal, ali katerih brez občutljive škode za živež tistih, kijih živiti ima, plačati ne more, se premenijo v zapero, za vsako pet goldinarjev en dan.

§. 42.

Vse po ti postavi plačane denarne kazni pridejo v srenjsko denarnico za uboge.

Dano v Našim glavnim mestu Golomucu sedemnajstiga sušca leta jezero osem sto devet in štiridesetiga.

Franc Jožef.

(L. S.)

Schwarzenberg. Stadion. Krauss. Bach. Kordon. Bruck. Thinnfeld. Kulmer.

Št. 10718. Razglas (111.) (1)

c. k. ilirskiga poglavárstva. — Gledé na narvikši patent od 7. sušca t. l. zastran društev in shodov ljudstva se po tu sém poslanim ukazu visociga ministerstva od 10. maliga travna t. l. št. 2459 s tem sploh na znanje da, de so kakor politiške gosposke, katerim se imajo družtva po postavi napovedati, in ktere imajo nad njimi čuti, zdaj in dokler se nove politiške kantonske gosposke ne vstanovijo, skozi in skozi politiške kantonske komisije, in le samo v glavnim mestu Ljubljani ondašnja c. k. kresija poklicane.

V Ljubljani 25. velciga travna 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poglavár.

Mnogoverstne oznanila.

(113.) Tretji spisik (1)

prostovoljnih daril za napravo živinske šole in podkovanja konj na pristavi kmetijske družbe na Poljanah v Ljubljani.

Iz Ipave so poslali. Gospodje: Lorenc Poženel, kurat v Vrabčim 2 gold., Janez Ankerst, beneficijat v Podragi 1 gold., Juri Plemelj, beneficijat v Lozicah 1 gold., Matevž Koder, kaplan v Šent-Vidu nad Ipavo 30 kr., Matija Vertovc, fajmošter ravno ondi 5 gold. 30 kr., potem gospodje: Jožef Poklukar, fajmošter na Dobrovi 3 gold., Janez Poklukar, profesor v

Ljubljani 3 gold. in Dragotin Dežman v Ljubljani 5 gold.

Iz Cerknice so poslali. Gospodje: Franc Anžlovar, tehant v Cerknici 2 gold., Janez Habé, kaplan v Cerknici 1 gold., Jož. Bevk, kaplan tudi v Cerknici 1 gold., Jož. Obreza, posestnik v Cerknici 1 gold. in 30 kr., Matija Šmidt, fajmošter v Planini 1 gold., Unški gosp. fajmošter 1 gold. 24 kr.

Gospod Janez Drobnič svetovavec kmetijstva v Bernji 5 gold., Jože v Pazini 1 gold.

Iz Verhniškiga kantona so poslali. Gospodje: Jožef Klemenčič, posestnik 10 gold., Franc Golob, posestnik 5 gold., Jožef Kotnik, posestnik 5 gold., Janez Smuk, posestnik 2 gold., Andrej Lenarčič, posestnik 1 gold., Tomaž Javernig, posestnik 2 gold., Ignaci Jelovšeg, posestnik 2 gold., Janez Kočevár, posestnik 1 gold., Barovniška srenja 4 gold. in 40 kr. in pa Zabočevska 2 gold. in 7 kr.

Iz Mirniškiga kantona so poslali. Gospodje: Janez Krížaj, fajmošter v Dolah 2 gold., Avsenek, komisijski uradnik 1 gold., Jožef Kossem 30 kr., Jernej Skulj 20 kr., Janez Irkič, komisar 1 gold. in 10 kr.

Iz Ljubljane; gospodje: Jožef Debevc, kupec 10 gold., Jožef Šreyer, kupec 10 gold., Jožef Blaznik 10 gold., Karl Mally, kupec 2 gold., Andrej Malner, kupec 2 gold., Jožef Pleiweis, kupec 15 gold. in Franc Ks. Souvan, kupec 15 gold.

Ves znesik dozdej skupej 993 gold. in 20 kr.

(110.) Pervi spisik (1)

domorodnih darov, ki so po povabilu v Ljubljanskim novinah od 15. in v Novicah od 16. t. m. za ranjene vojake iz Krajske dežele darovani.

Od gosp.	Filipa barona Rechbacha	5	gold.
" "	oberstlajtnanta žl. Tappenburga	5	"
" "	pogl. posv. Fridr. žl. Kreizberga	5	"
" "	barona Antona Zojsa	10	"
" "	mestniga stotnika F. Lavačeka	2	"
" gospé	M. V.	20	"
" gosp.	korarja Novaka	5	"
" "	profesorja Poklukarja	5	"
" "	fajmoštra Poklukarja	2	"
" "	G. A. H.	5	"
" "	Franceta Grégeljna	5	"
" "	solskiga vodja Janeza Šlakarja	10	"
" "	neimenovaniga	1	"
" "	deželniga posvet. Jož. žl. Scheuchenstuela	10	"
" "	doktorja Pfeffererja	4	"
" "	oberstlajtnanta Ed. bar. Schweigerja	10	"
" "	B. C. F.	3	"
" "	pravdosrednika dokt. Napreta	5	"
" "	Ferdinanda Mahra, vodja kupčijske šole	5	"
" "	Janeza Nep. Zupančiča	1	"
" "	Jožefa Karingerja	2	"
" "	Kateheta F. Štroina, s nadpisam: Za véro, cesarja in pravico vi-težkim Krajncam	6	"
" "	vólarja Jož. Schwarza	8	"
" "	doktarja Maks. Wurzbacha	5	"
" "	profesorja Metelkota	15	"
" gospé	C. M.	1	"
" gosp.	G. D.	10	"

Od gosp. Andr. Maliča	10 gl.	—	kr.
„ gospé K. M.	5	„	—
„ gospodične Marije Jamnikove	2	„	—
„ gosp. Antona Kaufmanna	1	„	30
„ gospé grofnje Stubenbergove	10	„	—
„ gosp. Gašparja Kanduču, kupca in potéstnika	10	„	—
„ „ G. U. B.	10	„	—
„ „ Antona Samasata	10	„	—
„ „ Franca Rudeža, poséstnik	5	„	—
„ gospé M. R.	10	„	—
„ gosp. C. H.	2	„	—
„ „ Andreja Kastrina, fajmoštra na Brezovcu	6	„	—
„ „ Janeza Potočnika, duhovna na Brezovcu	1	„	—
„ „ Antona Kleména,	1	„	—
„ „ poštnika Smoléta	10	„	—
„ „ Dra. Antona Debelaka, c. k. poglavárstviniga posveto- vavca in kamerniga proku- ratorja	5	„	—
„ „ Jakoba Poličarja, kaplana v Podbrézu	2	„	—
„ „ Janeza Ankersta, kurata v Podragi	1	„	—
„ vasi Podrage	3	„	33
„ gosp. profesorja Dra. Lebna	4	„	—
„ „ „ Jarca	4	„	—
„ gospé J. L.	5	„	—
„ gosp. Viktorja Ruarda na Savi	15	„	—
„ „ Matija Vertovca, fajmoštra	5	„	—
„ „ Filipa Vertovca, kupca	2	„	—
„ „ M. K.	1	„	—
„ gospé M. R. tružico šarpij	—	„	—
„ c. k. kantonske gosposke, od mno- gih domorodcov narovanih	91	„	1
Skup			139 gl. 4 kr.

(114.) (1)
**Mojim kramarjem in kupcam
na znanje.**

Noviga blagá si nakupit in také po-
streč svojim kramarjem in kupcam, sim
se podal pretečeni pondelj k spet na
Dunaj. Do semnja o sv. Petru in Pavlu
bo še novo blagó v Ljubljani na izbéro
in kar koli bo mogoče po nar nižji ceni
na prodaj.

V Ljubljani 4. rožnika 1849.

Jožef Pleiweis,
štacunar v Ljubljani.

(108.) (2)
Darila za pridne šolarje.

Ker se bliža konec šolskiga léta, povabim
častitljivo duhovšino, kakor tudi gosp. vodje šol
in učitelje od mene pripravnih daril za pridno ka-
toljško mladost kupiti. Imam na izbéro lepih molit-
nih in povestnih bukvic veliko po ceni. Dvanajst
v enim vezilu jih veljá od 2 do 6 gold.

Vsakimu vezilu pridám 100 podobšin
od svetnikov v ceni od 10—30 krajc. za priklado.
J. Giontini.

(77.) (3)
Matija Gerber, bukvovez pred mostam „pri be-
lim volku“ v Ljubljani Nro. 45 priporoči:

Svoje molitevske bukvice, ki so pred ne-
kim časom pri njem v starim pravopisu na svitlo
prišle, ktere obsežejo: Jutrejno in večerno
molitev, molitev pri sv. maši, spovedi in
pri sv. obhajilu, tri božje čednosti, mo-
litve k veliko svetnikom božjim, sv. Kri-
zev pot i. t. d. s podobo na čelu, lepó natis-
njene in terdo vezane veljájo 10 krajc., v nož-
nicah pa 12 kr. v usnji vezane z nožnicami vred
20 kr. in z zlatim obrezkam pa 36 kr. Kdor jih
12 na enkrat kupi, dobi ene za naveržik.

Razun imenovanih bukvic ima on v zalogi tudi
veliko družih molitevskih bukev na zbéro,
med kterimi le nekte priporoči, namreč:

Molitve za duše v vicah, terdo vezane
veljájo 26 kr., v usnjatih herbtu in v nožnicah
30 kr., v usnji 38 kr., z zlatim obrezkam pa
1 gold. Kdor jih 12 skupej vzame, dobi tudi
ene po verhu.

Sveti Križ, molitevske bukve. V Mar-
burgu natisnjene veljájo 36 kr. v usnji pa 45 kr.
Vsakdanji kruh, ravno ondi natisnjene
bukvice veljájo terdo vezane 16 kr. z nožnica-
mi vred pa 20 kr.

**Raznih podob (pildikov) svetnikov in svet-
nic** 100 veljá od 10 kr. do 3 gold in 45 kr.

Teke za učence (šolarje in šolarce) so
po krajc. in tudi še boljši kup. Tudi papir za
note se pri njem po ceni dobi.

Častitljivi duhovšini priporoči imenovani buk-
vovez med drugimi rečmi tudi razno vezane mašne
bukve (Missale romanum,) ki jih ima v zalogi,
kakor tudi mnogoverstne upisalne bukve razne
velikosti in cene.

(71.) (3)
Gašper Hadič,
bukvovez na novim tergu Nr. 221 v
Ljubljani.

Ker je imenovani bukvovez gosp. Ružič-
kovo bukvovezavnico prevzel, také se priporoči
z enakimi izdelki, kakoršne je njegov sprednik iz-
deloval, namreč: z vezanjem upisavnih, kup-
čijskih in družih bukev mnogoverstne veliko-
sti; on veže po razni francozki šegi mašne
bukve v krasnih zvezkih od 5 do 30 gold., in
vse druge bukve v kakoršnokoli si bodi zvez-
kih, kakor tudi veliko družih tukej neimenovanih
reči, ki v njegovo rokodelstvo, segajo.

S tém oznanilam se imenovani bukvovez pri-
poroči častitljivi duhovšini, grajšakam,
kupcam v mestu in na deželi, in z eno besedo
vsim tistim, ki bukvovezarskih izdelkov potre-
bujejo in jim obljudi, de ne bodo iz njegove buk-
vovezavnice le dobrih in ličnih izdelkov pre-
jemali, ampak tudi kar bo moč po nizki ceni.

Le z ličnim delam in majhno ceno sibo
prizadeval svoji bukvovezavnici dobro imé, sebi
pa veliko naročnikov in kupcov, privabiti.